

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/234890,60-rocznica-smierci-prof-Jana-Sehna.html>
26.02.2026, 18:42

60. rocznica śmierci prof. Jana Sehna

12 grudnia 1965 r. we Frankfurcie nad Menem zmarł prof. Jan Sehn. Ten krakowski prawnik odegrał ważną rolę w ściganiu zbrodni niemieckich z czasów II wojny światowej.

[II wojna światowe](#) [Jan Sehn](#) [Niemieckie obozy zagłady](#) [Okupacja niemiecka](#) [zbrodnie nazistowskie](#) [Zbrodnie niemieckie](#)

Jan Sehn, z zasobu Archiwum IPN, sygn. IPNkr-13-1-2-2

Zdjęcie portretowe Jana Sehna, z zasobu Archiwum IPN, sygn. IPNKr-13-1-2-13

Mowa pożegnalna przy trumnie prof. Jana Sehna na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie, z zasobu Archiwum IPN, sygn. IPNkr-13-1-2-31

Jan Sehn urodził się w 1909 roku w Tuszowie Małym na Podkarpaciu. Pochodził z rodziny

niemieckich osadników osiadłych w Galicji jeszcze w XVIII w. Pytany o narodowość, zawsze jednak deklarował się jako Polak. W okresie międzywojennym ukończył gimnazjum w Mielcu i studia prawnicze na Uniwersytecie Jagiellońskim. Jego karierę w krakowskim sądownictwie przerwała na kilka lat II wojna światowa. W czasie okupacji niemieckiej pracował w stowarzyszeniu restauratorów.

W kwietniu 1945 r. dołączył do Komisji dla Badania Zbrodni Niemiecko-Hitlerowskich w Oświęcimiu, zwanej też Komisją Oświęcimską – i szybko zaczął w niej grać pierwsze skrzypce. Przesłuchiwał byłych więźniów Auschwitz, a od maja wielokrotnie jeździł na teren poobozowy, gdzie m.in. zabezpieczał dowody niemieckich zbrodni. To właśnie Sehn – już jako szef Okręgowej Komisji Badania Zbrodni Niemieckich w Krakowie – miał znaczący udział w postawieniu przed sądem pierwszego komendanta Auschwitz Rudolfa Hößa. W kwietniu 1947 r. Höß został skazany przez Najwyższy Trybunał Narodowy na karę śmierci i w tym samym miesiącu zawisł na szubienicy w Oświęcimiu.

24 listopada 1947 r. przed NTN ruszył proces dalszych czterdziściorga członków załogi Auschwitz, także przygotowany w dużej mierze przez Sehn. Na ławie oskarżonych w gmachu Muzeum Narodowego w Krakowie zasiedli m.in.: były komendant Auschwitz (następca Hößa) Arthur Liebehenschel, kierowniczka obozu kobiecego w Birkenau – Maria Mandl i Maximilian Grabner, który w Auschwitz stał na czele Wydziału Politycznego. Liebehenschela, Mandl, Grabnera i dwadzieścioro innych oskarżonych Najwyższy Trybunał Narodowy skazał na karę śmierci (21 z tych wyroków wykonano), szesnaście osób na kary więzienia, w tym sześć – dożywotniego.

Sehn przyczynił się również do skazania na karę śmierci komendanta KL Plaszow Amona Götha, szefa tzw. rządu Generalnego Gubernatorstwa Josefa Bühlera oraz Gerharda Maurera z Głównego Urzędu Gospodarki i Administracji (WVHA) SS.

Od 1949 r. Sehn kierował Instytutem Ekspertyz Sądowych w Krakowie i wykładał technikę śledczą, a później kryminalistykę na Uniwersytecie Jagiellońskim. Nadal jednak angażował się w ściganie i dokumentowanie zbrodni niemieckich. Wydał monografię Auschwitz, a w latach sześćdziesiątych XX w. wspomagał przygotowanie procesów oświęcimskich we Frankfurcie nad Menem. To właśnie w czasie jednego z pobytów w tym zachodnioniemieckim mieście zmarł nagle w wieku 56 lat. Jego pogrzeb na cmentarzu Rakowickim w Krakowie zgromadził tłumy.

Imię Jana Sehna nosi dziś wspomniany Instytut Ekspertyz Sądowych. W podmiejskim Tuszowie Małym, gdzie urodził się późniejszy profesor, stoi od 2004 r. jego skromne popiersie.

Zbrodnie niemieckie w okupowanej Polsce i ich sądowe rozliczenia od wielu lat stanowią przedmiot badań Instytutu Pamięci Narodowej. Efektem są liczne publikacje.

W pracy pt. [*Niemiecki zbrodniarz przed polskim sądem. Krakowskie procesy przed Najwyższym Trybunałem Narodowym \(2021\) dr hab. Joanna Lubecka*](#) przybliży cztery rozprawy przed NTN, w których przygotowaniu istotną rolę odegrał Jan Sehn: procesy Amona Götha, Rudolfa Hößa, Josefa Bühlera i 40 członków załogi Auschwitz. Autorka m.in. kreśli sylwetki oskarżonych i prokuratorów, oddaje ówczesną atmosferę wokół rozliczeń zbrodni niemieckich i związane z nimi dylematy prawne.

Polecamy też album [*Profesor Jan Sehn 1909–1965. Prawnik, sędzia śledczy, łowca nazistów*](#) (2019) dr. Filipa Gańczaka i Piotra Litki.

Joanna Lubecka

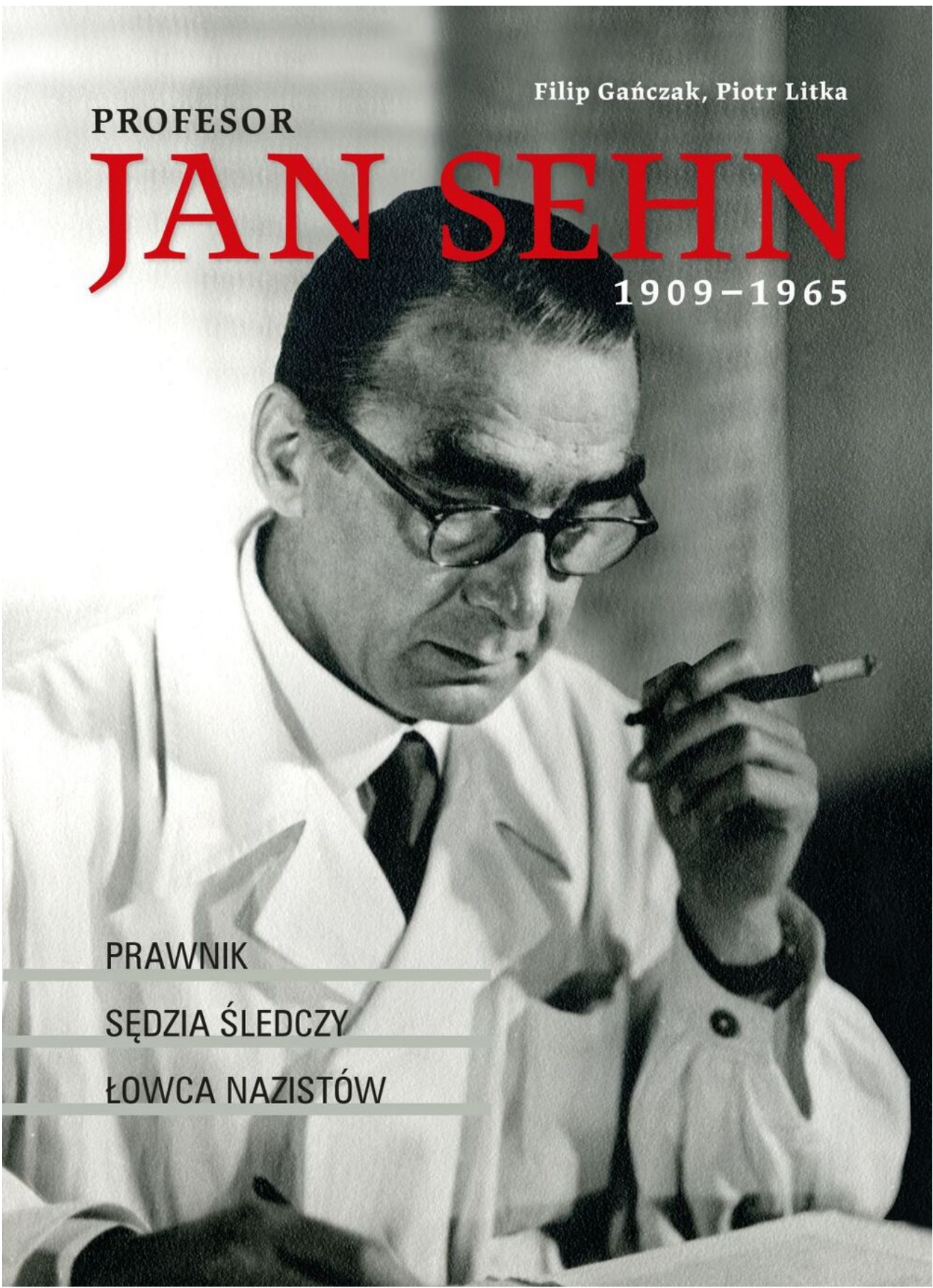
NIEMIECKI ZBRODNIARZ PRZED POLSKIM SĄDEM

**Krakowskie procesy przed
Najwyższym Trybunałem Narodowym**

STUDIA
i
ANALIZY

Filip Gańczak, Piotr Litka

PROFESOR

JAN SEHN

1909–1965

PRAWNIK

SĘDZIA ŚLED CZY

ŁOWCA NAZISTÓW

Wiele materiałów o sądowym rozliczeniu zbrodni niemieckich w Polsce jest dostępnych w portalu IPN przystanekhistoria.pl, na innych stronach Instytutu Pamięci Narodowej oraz na kanale IPNtv:

- Sylwia Afrodyta Karowicz-Bienias, [Zbrodniarze pod sąd! – czyli o powołaniu Najwyższego](#)

[Trybunału Narodowego](#) [ARTYKUŁ]

- Filip Gańczak, Rafał Leśkiewicz, [Tropiciel zbrodniarzy](#) [WYWIAD]
- Filip Gańczak, [Maria Mandl](#) [ARTYKUŁ]
- Piotr Setkiewicz, [Nie ma niewinnych esesmanów](#) [WYWIAD]
- Joanna Lubecka, [Teoretycznie obrońcą mógł być każdy](#) [WYWIAD]
- [Procesy niemieckich zbrodniarzy wojennych. Krakowska Loża Historii Współczesnej](#) [DYSKUSJA]
- [Przystanek Historia - promocja książki Profesor Jan Sehn \(1909-1965\) luty 2020](#) [DYSKUSJA]
- [IPNtv - Z filмотeki bezpieki odc. 42 - Egzekucje zbrodniarzy hitlerowskich](#) [WYWIAD]

Kontakt dla mediów:

dr Rafał Kościański
rzecznik prasowy IPN
tel. [+48 735 205 793](tel:+48735205793)
rzecznik@ipn.gov.pl

AUDIO: 60. rocznica śmierci prof. Jana Sehna, dr Filip Gańczak IPN

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Pliki do pobrania

[60. rocznica śmierci prof. Jana Sehna, dr Filip Gańczak IPN \(mp3, 5.73 MB\)](#)

[60. rocznica śmierci prof. Jana Sehna, dr Filip Gańczak IPN \(wav, 42.08 MB\)](#)
